

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування
Кафедра соціальної роботи, управління і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
ЧНУ ім. П. Могили
Котляр Ю. В.

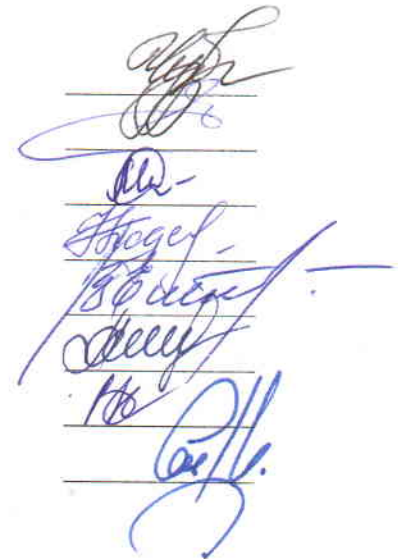
« 31 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 032 Історія та археологія

Розробник	Чубук Р.В.
Завідувач кафедри розробника	Кузнецова О.А.
Завідувач кафедри спеціальності	Міронова І.С.
Гарант освітньої програми	Підберезних І.Є.
Директор ННІПУ	Ємельянов В.М.
Декан факультету політичних наук	Хмель А.О.
Т.в.о. директора НН ІПО	Каблуча В.І.
Начальник НМВ	Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Педагогіка вищої школи	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	032 Історія та археологія	
Спеціалізація (якщо є)	-	
Освітня програма	Історія та археологія	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2022-2023	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	13, 14
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
➤ лекції	10	4
➤ семінарські заняття	20	6
➤ годин самостійної роботи студентів	60	80
Відсоток аудиторного навантаження	33%	11%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Пріоритетним напрямом реформування освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, здатних до творчої, професійного розвитку, освоєння і впровадження наукових та інформаційних технологій тощо.

Професійна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня – магістр – здійснюється згідно з навчальним планом та програмою навчальної дисципліни: «Педагогіка вищої школи». Базою для вивчення цього предмету є знання студентів з фахових дисциплін в теоретичному, методичному і практичному аспектах, що вони вивчали на попередніх курсах.

Предметом дисципліни «Педагогіка вищої школи» є:

- процес професійної підготовки фахівців і навчально-виховний процес формування культурної еліти сучасного суспільства;
- вивчення закономірних зв'язків, що існують між навчанням, вихованням і розвитком студентів у ЗВО;

- розробка та впровадження методологічних, теоретичних і методичних проблем становлення сучасного інтелектуально-компетентного фахівця будь-якої галузі духовного або матеріального виробництва.

Предмет науки завжди конкретизується в її меті та завданнях.

Метою цієї дисципліни є розробка шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованих фахівців на основі дослідження закономірностей розвитку, навчання і виховання студентів у закладі вищої освіти.

Завданнями дисципліни «Педагогіка вищої школи» є:

- вивчення соціально-історичних характеристик системи вищої освіти;
- аналіз змісту, форм і методів навчання, виховання і розвитку студентів;
- розробка нових технологій навчання і виховання студентів у ЗВО;
- розкриття педагогічних закономірностей формування студентів як майбутніх фахівців;
- аналіз методів контролю та оцінки успішності студентів на основі системного підходу;
- співвідношення цілей та засобів виховання і навчання;
- вивчення діалектичних взаємозв'язків об'єктивних і суб'єктивних, соціальних і природних факторів розвитку та виховання студентства, його потенційних і реальних можливостей;
- розробка теорій та методик навчання і виховання, критеріїв їхньої ефективності на основі закономірностей цих процесів.

Після вивчення курсу студенти повинні знати:

- сутність та своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі;
- тенденції та особливості розвитку системи вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах;
- суперечності, психічні функції, особливості розвитку молоді людини студентського віку;
- структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищій школі;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотного зв'язку;
- сутність, особливості, методи, прийоми виховання студентів;
- педагогічні уміння діяльності викладача вищої школи;
- особливості вербальної та невербальної поведінки викладача;
- сутність, напрями, організації спілкування зі студентами;
- етапи, способи розв'язання конфліктів зі студентами;
- шляхи, умови формування студентської спільноти;
- методи науково-педагогічних досліджень.

На основі цих знань повинні бути сформовані уміння:

- постановки навчальної мети, відбору, структурування змісту лекцій, практично-семінарських занять;
- розвитку інтересу та особистісного ставлення студентів до змісту навчальної дисципліни;
- складання навчальної програми з дисципліни;
- застосування методів, прийомів організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);

- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
- застосування методів, прийомів організації виховного впливу на студентів;
- організації спілкування зі студентами у навчальний та поза навчальний час;
- організації, саморегуляції, невербальної поведінки у процесі спілкування зі студентами;
- розв'язання педагогічних конфліктів у різних ситуаціях;
- застосування методів науково-педагогічного дослідження під час роботи зі студентами;
- аналізу різноманітних педагогічних ситуацій.

Програма побудована за вимогами кредитно-трансферної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах та узгоджена з примірною структурою змісту навчальної дисципліни, що рекомендована Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Контроль за роботою студентів здійснюється шляхом виконання самостійних завдань, МКР, ККР та заліку або екзамену. Оцінювання самостійної роботи студентів проводиться відповідно до шкали оцінювання.

Методика вивчення дисципліни передбачає: використання сучасних освітніх технологій; поглиблену самостійну роботу студентів; практичне застосування набутих знань, умінь і навичок студентів на практичних заняттях та інші.

Розроблена робоча програма відповідає освітній програмі підготовки фахівців та орієнтована на **формування компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 02	Здатність працювати автономно.
	ЗК 05	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
	ЗК 07	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
	ЗК 11	Здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і досягнення цілей.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 02	Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.
	СК 03	Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.
	СК 07	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.
	СК 10	Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.
	СК 11	Вміння використовувати нормативні документи в галузі освіти та діяльності вищої школи в адміністративно-управлінській, навчально-педагогічній та науково-дослідницькій роботі.

Відповідно до освітньої програми **прогнозовані результати навчання** включають такі уміння:

ПР 07	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ПР 09	Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Контроль за засвоєнням матеріалу. Контроль знань студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового етапів. Поточний контроль здійснюється під час вивчення тем, проведення семінарських занять. Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку або екзамену, який має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Система контролю навчального курсу передбачає оцінювання за модульно-рейтинговою системою. Форма підсумкового контролю – залік, екзамен. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент, протягом вивчення навчальної дисципліни – 100 балів.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1	Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні	2	2	6
2	Стандартизація у сфері вищої освіти	2	2	6
3	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2	2	6
4	Дидактика вищої школи як педагогічна теорія	2	2	6
5	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти	2	2	6
6	Система вищої педагогічної освіти за кордоном		2	6
7	Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі		2	6
8	Особливості організації праці викладача		2	6
9	Контроль та оцінювання успішності студентів		2	6
10	Управління закладом вищої освіти		2	6
	Всього за курсом	10	20	60

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2	2	26
2	Дидактика вищої школи як педагогічна теорія	2	2	27
3	Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти		2	27
	Всього за курсом	4	6	80

4. Зміст навчальної дисципліни

Денна форма

План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні 2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти 3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти 4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу
2	Тема 2. Стандартизація у сфері вищої освіти 1. Стандартизація у сфері освіти 2. Мета і завдання стандартизації вищої освіти 3. Стандартизація, професійна компетентність і конкурентоспроможність випускника ВНЗ
3	Тема 3. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Предмет педагогіки вищої школи 2. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи 3. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи 4. Вища школа як педагогічна система
4	Тема 4. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Рушійні сили, логіка навчального процесу 4. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності
5	Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки вчителя

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Європейська освітня інтеграція і вища освіта в Україні 1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні 2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти 3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти 4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу
2	Тема 2. Стандартизація у сфері вищої освіти 1. Стандартизація у сфері освіти 2. Мета і завдання стандартизації вищої освіти 3. Стандартизація, професійна компетентність і конкурентоспроможність випускника ВНЗ
3	Тема 3. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Предмет педагогіки вищої школи 2. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи 3. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи 4. Вища школа як педагогічна система
4	Тема 4. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Рушійні сили, логіка навчального процесу 4. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності
5	Тема 5. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки вчителя
6	Тема 6. Система вищої освіти за кордоном 1. Вища освіта в США 2. Система вищої освіти у Великобританії 3. Система вищої освіти у Франції 4. Система вищої освіти у Німеччині 5. Система вищої педагогічної освіти в Японії 6. Система вищої педагогічної освіти в Південній Кореї 7. Вища педагогічна освіта в Китаї
7	Тема 7. Форми, види, методи та засоби освіти у вищій школі 1. Розвиток і становлення організаційних форм навчання 2. Типологія і характеристика методів навчання 3. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання
8	Тема 8. Особливості організації праці викладача 1. Кафедра як основний структурний підрозділ ЗВО 2. Характеристика основних видів роботи кафедри 3. Специфіка професійної діяльності викладача ЗВО
9	Тема 9. Контроль та оцінювання успішності студентів 1. Підвищення якості підготовки спеціалістів 2. Принципи організації контролю й оцінки знань студентів 3. Види перевірки навчальної роботи студентів 4. Критерії оцінки та норми оцінки
10	Тема 10. Управління закладом вищої освіти 1. Структурно-функціональна модель вищого навчального закладу 2. Принципи управління вищими навчальними закладами 3. Система управління закладом вищої освіти

Заочна форма

4.1.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Предмет педагогіки вищої школи 2. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи 3. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи 4. Вища школа як педагогічна система
2	Тема 2. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 1. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 2. Сутність і методологічні засади навчання 3. Рушійні сили, логіка навчального процесу 4. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності

4.2.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 5. Предмет педагогіки вищої школи 6. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи 7. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи 8. Вища школа як педагогічна система
2	Тема 2. Дидактика вищої школи як педагогічна теорія 5. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи 6. Сутність і методологічні засади навчання 7. Рушійні сили, логіка навчального процесу 8. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності
3	Тема 3. Інноваційні тенденції розвитку сучасної вищої освіти 1. Сутність педагогічної інноватики 2. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні 3. Сучасні технології підґрунтя оновлення професійної підготовки вчителя

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. ЗАВДАННЯ. Підготуйте усні відповіді на такі запитання:

1. Поясніть суть концептуальних напрямів розвитку вищої освіти в Україні
2. Охарактеризуйте концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти
3. Прокоментуйте зміст основних положень Болонського процесу як засобу інтеграції та демократизації вищої освіти
4. Охарактеризуйте сучасний стан стандартизації та системи стандартів вищої освіти в Україні
5. У чому суть стандартизації як механізму підвищення якості навчання
6. Розкажіть про зміст і завдання стандартизації вищої освіти
7. Обґрунтуйте систему вищої освіти в США.

8. Розкажіть про систему вищої освіти у Великобританії.
9. Обґрунтуйте систему вищої освіти у Франції.
10. Поясніть предмет педагогіки вищої школи.
11. У чому полягають основні функції та завдання педагогіки вищої школи?
12. Розкажіть про предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
13. Поясніть сутність і методологічні засади навчання.
14. Розкажіть про розвиток і становлення організаційних форм навчання.
15. Поясніть типологію і характеристику методів навчання.
16. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
17. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
18. У чому суть педагогічної інноватики?
19. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні.
20. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання;
21. Особливості інноваційної педагогічної діяльності.
22. Розкажіть про підвищення якості підготовки фахівців.
23. Поясніть принципи організації контролю та оцінки знань студентів.
24. Поясніть структурно-функціональну модель вищого закладу освіти.
25. Розкажіть про принципи управління вищими закладами освіти.
26. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту;
27. Самоменеджмент керівника ЗВО як менеджера освіти.
28. Розкажіть про академічну лекцію в системі вищої школи.
29. Поясніть типи лекцій, їх призначення і завдання.
30. Суть психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі;
31. Основні стимули активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
32. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять.
33. Охарактеризуйте види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
34. Психолого-педагогічні умови запровадження інноваційних педагогічних технологій у ЗВО;
35. Завдання і сутність комп'ютерного практикуму.
36. Розкажіть про особливості навчальної роботи студентів.
37. У чому суть адаптації студентів до самостійної навчальної роботи.
38. Методика організації самостійної роботи з навчальною і науковою літературою;
39. Методика написання тез та оформлення цитат.
40. Розкажіть про соціально-економічні потреби в дистанційній освіті.
41. Технологія створення мультимедіа курсу.
42. Розкажіть про наукову роботу студентів як важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
43. Охарактеризуйте методичні основи і системність організації науково-дослідної роботи студентів.
44. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі.
45. Вимоги, тривалість і складність контрольних завдань.

5.2. ЗАВДАННЯ. Виконайте індивідуальні завдання:

1. Підготуйте презентацію на одне із запитань плану до обраної вами теми курсу.
2. Використовуючи базові поняття і ключові терміни теми, складіть кросворд до обраної вами теми курсу.
3. Використовуючи основні поняття і ключові терміни однієї із тем, складіть блок-тестів із 12-15 запитань з ключем-відповіддю до обраної вами теми курсу.

5.3. ЗАВДАННЯ. Самостійна робота студентів:

1. Опишіть об'єктивні передумови реформування системи освіти;
2. Проаналізуйте основні напрями реформування системи освіти;
3. Розкрийте суть основних принципів освіти в Україні.
4. Склад системи освіти і структура освіти в Україні;
5. Сутність різних рівнів і ступенів вищої освіти в Україні;
6. Основні тенденції розвитку педагогіки вищої школи в сучасних умовах;
7. Охарактеризуйте систему вищої освіти у Німеччині.
8. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Японії.
9. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Південній Кореї.
10. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки вищої школи.
11. Обґрунтуйте вищу школу як педагогічну систему
12. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
13. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями та навичками
14. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
15. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
16. Обґрунтуйте доцільність використання тестового контролю;
17. Обґрунтуйте особливості засобів навчання;
18. Охарактеризуйте сучасні технології як підґрунтя оновлення професійної підготовки фахівця.
20. Розкажіть про концепцію оновлення підготовки майбутніх фахівців на основі застосування інноваційних технологій.
21. Суть пізнавальної діяльності на етапах почуттєвого і логічного пізнання;
22. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів;
23. Обґрунтуйте вимоги до системи контролю
24. Розкажіть про види, рівні та форми контролю якості навчання
25. У чому суть системи управління вищим закладом освіти.
26. Розкажіть про педагогічний менеджмент як сучасну теорію управління освітою.
27. Аналіз основних понять теорії педагогічного менеджменту;
28. Суть поняття «педагогічний менеджмент»;
29. Охарактеризуйте технологію і техніку підготовки академічної лекції.
30. Поясніть дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції.
31. Суть основних методів активізації пізнавальної діяльності на лекції;
32. Особливості проблемної лекції;
33. У чому суть методики організації та проведення семінарських, практичних занять і консультацій.
34. Поясніть критерії оцінювання змісту семінарського заняття.

35. Рекомендації щодо використання певних принципів дидактики при проведенні семінарських занять;
36. Методи, прийоми та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів;
37. Поясніть про уміння слухати і конспектувати лекції.
38. Обґрунтуйте значення книги в системі професійної підготовки.
39. Самостійна підготовка студента до семінарських, та інших видів занять;
40. Суть підготовки студента до виступу на семінарському занятті;
41. Зробіть короткий екскурс в історію дистанційного навчання.
42. У чому суть дистанційного навчання?
43. Опишіть вимоги, яким має відповідати наукова інформація;
44. Поясніть суть форм, видів і методів науково-дослідної роботи студентів.
45. Обґрунтуйте і організації науково-дослідної роботи студентів.
46. Розкажіть про умови організації науково-дослідної роботи студентів.
47. Порядок написання рецензії на наукову працю, посібник;
48. Вимоги та послідовність написання реферату;
49. Послідовність і правила написання наукової статті, тез.
50. Розкажіть про аналіз та оцінювання навчальних досягнень студентів.
51. У чому суть функцій оцінювання навчальних досягнень студентів.
52. Особливості, критерії та методи оброблення результатів контролю;
53. Методи і форми контролю знань, умінь і навичок студентів;

5.4. ЗАВДАННЯ. Підготувати аналітичну письмову роботу на одну із тем:

1. У чому специфіка адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу
2. Обґрунтуйте професійні стандарти в системі вищої освіти
3. Типи закладів вищої в Україні та їхні відмінності.
4. Розкажіть про систему вищої педагогічної освіти в Китаї
5. Розкрийте сутність і призначення статусів закладу вищої освіти: «національний» і «дослідницький»;
6. Проаналізуйте основні проблеми розвитку вищої освіти України;
7. Сформулюйте Ваші пропозиції щодо поліпшення якості вищої освіти в Україні та в ЧНУ ім. Петра Могили.
8. Проблемне поле сучасної компетентісної парадигми підготовки фахівців;
9. Поясніть взаємозв'язок понять: «інформація», «наукова інформація», «знання»;
10. Контроль умінь застосовувати знання для розв'язування практичних завдань.
11. Призначення та роль дидактики вищої освіти;
12. Основні завдання педагогіки вищої школи;
13. Поясніть методологічну основу сучасної дидактики.
14. Поясніть суть методів навчання за логікою передачі інформації
15. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю
16. Важливість розуміння викладачем психічних процесів пізнання;
17. Проблемне навчання у ЗВО.
18. Охарактеризуйте закони перебігу інноваційних педагогічних процесів.
19. Розкажіть про умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.
20. Обґрунтуйте динамічну тріаду розвитку рівня знань;
21. Поясніть суть піраміди цілей навчання;
22. У чому суть кваліметрії магістерських дисертацій і рефератів.

23. Компетентісний підхід до розроблення стандартів вищої освіти;
24. Види перевірки навчальної роботи студентів.
25. Критерії оцінки та норми оцінки.
26. Управління пізнавальною діяльністю студентів;
27. Значущість менеджменту як сучасної теорії і практики соціального управління;
28. Обґрунтуйте методику проведення лекції.
29. Лекція як провідна форма організації навчання;
30. Переваги лекційного методу у вищій школі та шляхи усунення недоліків;
31. Обґрунтуйте методику проведення семінарського заняття.
32. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять та особливості їхнього проведення;
33. У чому суть методики підготовки до семінарських занять;
34. Розкажіть про методику підготовки до екзаменів і заліків;
35. У чому суть перспектив вдосконалення самостійної роботи студентів.
36. Роль науково-педагогічних працівників в оволодінні студентами навичками самостійної роботи;
37. Особливості самостійної роботи студентів заочної форми навчання;
38. Обґрунтуйте мотиви і принципи організації дистанційного навчання.
39. Охарактеризуйте умови ефективності дистанційного навчання
40. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів;
41. Оформлення результатів науково-педагогічних досліджень.
42. Організація і підготовка магістерської роботи до захисту.
43. Як здійснюється керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи студентів.
44. Завдання педагогічної діагностики і педагогічної кваліметрії;
45. Кваліметрія магістерських дисертацій;
46. Характеристики та критерії оцінювання якості магістерських робіт;
47. Поясніть принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів.
48. Розкажіть про модульно-рейтингову і кредитно-модульну технологію навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів
49. Принципи різних методів вибіркового контролю.

5.5 ЗАВДАННЯ. Підготуйте контрольну роботу із двох обраних вами тем курсу:

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні
2. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти
3. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу
5. Предмет педагогіки вищої школи
6. Основні функції та завдання педагогіки вищої школи
7. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи
8. Вища школа як педагогічна система
9. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи
10. Сутність і методологічні засади навчання
11. Рушійні сили, логіка навчального процесу
12. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності
13. Мотиви навчання
14. Типи навчання, їх характеристика
15. Інтенсифікація навчально-виховного процесу

16. Сутність педагогічної інноватики
17. Шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні
18. Сучасні технології підгрунтя оновлення професійної підготовки вчителя
19. Кафедра як основний структурний підрозділ ЗВО
20. Характеристика основних видів роботи кафедри
21. Специфіка професійної діяльності викладача ЗВО
22. Підвищення якості підготовки фахівців
23. Принципи організації контролю та оцінки знань студентів
24. Види перевірки навчальної роботи студентів
25. Критерії оцінки та норми оцінювання
26. Структурно-функціональна модель закладу вищої освіти
27. Принципи управління закладами вищої освіти
28. Система управління закладом вищої освіти
29. Концепція підготовки кадрів у системі вищої освіти
30. Навчально-методична робота
31. Складові навчально-методичного забезпечення
32. Академічна лекція в системі професійної підготовки студентів
33. Технологія і техніки підготовки академічної лекції
34. Дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції
35. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі
36. Дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять
37. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення
38. Методики організації та проведення практичних, занять, консультацій
39. Особливості навчальної роботи студентів
40. Адаптація студентів до самостійної навчальної роботи
41. Уміння слухати і конспектувати лекції
42. Підготовка до практичних, семінарських занять та контрольних заходів
43. Соціально-економічні потреби в дистанційній освіті
44. Короткий екскурс в історію дистанційного навчання
45. Сутність дистанційного навчання
46. Мотиви і принципи організації дистанційного навчання
47. Умови ефективності дистанційного навчання
48. Наукова робота студентів – важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою
49. Системність в організації науково-дослідної роботи студентів
50. Форми й види науково-дослідної роботи студентів
51. Методи організації науково-дослідної роботи студентів
52. Значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів
53. Функції оцінювання навчальних досягнень студентів
54. Принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів
55. Методика проведення контрольних дій у вищій школі
56. Європейська кредитно-трансферна система навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів

6. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес при викладанні дисципліни повністю забезпечується.

I. Технічні засоби навчання: ноутбук; проектор; інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

6.1. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань: *словесні* – лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; *наочні* – спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні* – вправи, завдання, рішення ситуаційних задач, круглий стіл, інсценування, ділова гра.

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові.

6.2. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточне усне опитування, виконання індивідуальних завдань, самостійної роботи, захист аналітичних робіт, творчих робіт; виконання індивідуальних завдань; перевірка конспектів лекцій, планів-конспектів семінарських занять, першоджерел, контрольної роботи, залік, екзамен.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Денна форма:

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії. Відповідно до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

Денна форма 9 семестр для заліку.

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 4 відповіді)	4x5=20	Протягом семестру
2.	Підготовка індивідуального завдання (макс. бал)	1x10=10	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи (макс. бал)	10	Протягом семестру
4.	Написання аналітичної письмової роботи (макс. бал)	10	До початку сесії
5.	Контрольна робота (макс. бал)	20	До початку сесії
6.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
	Разом (макс. бал)	100	Екз. сесія

Заочна форма:

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку згідно розкладу сесії. Відповідно до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

Заочна форма 14 триместр для заліку.

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 3 відповіді)	3x5=15	Протягом семестру
2.	Підготовка індивідуального завдання (макс. бал)	1x15=15	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи (макс. бал)	10	Протягом семестру
4.	Написання аналітичної письмової роботи (макс. бал)	10	До початку сесії
5.	Контрольна робота (макс. бал)	20	До початку сесії
6.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
	Разом (макс. бал)	100	Екз. сесія

7.1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Опитування і доповіді на семінарських заняттях

Перелік тем подано у пункті 5.1. Даний вид контролю це форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів:

- 1) самостійно опрацювати матеріал та аргументовано викладати його в логічній послідовності;
 - 2) відповідати на запитання викладача та однокурсників.
- Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями і уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена; мова виразна.

Оцінка 4 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності; мова зрозуміла.

Оцінка 3 бали ставиться в тому випадку, коли:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка, мова спрощена;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

7.2. Підготовка самостійної та аналітичної письмової роботи

Перелік тем самостійної роботи подано у пункті 5.3., а теми аналітичних робіт у пункті 5.4. Самостійна робота, як і аналітична робота повинні бути завантажені у систему Moodle до її презентації. Роботи подаються на перевірку в письмовому вигляді та передбачають публічний захист. Тривалість захисту робіт до 10 хв., де 5 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Письмові роботи виконують на комп'ютері, оформлюють в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 2,0 мм, нижнє – 2,0 мм, ліве – 2,5 мм, праве – 1,5 мм. Роботу роздруковують на принтері з одного боку аркуша паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи складає: 10-15 сторінок.

Критеріями оцінювання доповіді виступають:

- усна презентація доповіді на семінарському занятті. Критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);
- повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

7.3. Підготовка контрольної роботи

Перелік тем контрольних робіт подано у пункті 5.5. Контрольна робота повинна бути завантажена у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття теми роботи (50%, 4 балів);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 3 балів);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 3 бали).

Оцінювання знань студента під час **заліку** здійснюється за 100-бальною шкалою, прийнятою у ЧНУ імені Петра Могили.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Оцінка **«Незадовільно» - 21-60 балів** виставляється студенту в разі, коли студент має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Плани лекційних занять.
3. Плани семінарських занять.
4. Завдання для самостійної роботи.
5. Рекомендована література: базова та додаткова.
6. Інформаційні ресурси.

9. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі семестрового заліку або екзамену. Залік та Екзамен з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Залік та Екзамен проходить в усній формі за білетами.

ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять.
2. Охарактеризуйте види семінарів, вимоги до їх організації та проведення.
3. У чому суть методики організації та проведення семінарських, практичних занять і консультацій.
4. Поясніть критерії оцінювання змісту семінарського заняття.
5. Обґрунтуйте методику проведення семінарського заняття.
6. Розкажіть про особливості навчальної роботи студентів.
7. У чому суть адаптації студентів до самостійної навчальної роботи.
8. Поясніть про уміння слухати і конспектувати лекції.
9. Обґрунтуйте значення книги в системі професійної підготовки.
10. У чому суть методики підготовки до семінарських занять;
11. Розкажіть про методику підготовки до екзаменів і заліків;
12. У чому суть перспектив вдосконалення самостійної роботи студентів
13. Розкажіть про соціально-економічні потреби в дистанційній освіті.
14. Зробіть короткий екскурс в історію дистанційного навчання.
15. У чому суть дистанційного навчання?
16. Обґрунтуйте мотиви і принципи організації дистанційного навчання.
17. Охарактеризуйте умови ефективності дистанційного навчання
18. Розкажіть про наукову роботу студентів як важливий чинник ефективності професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
19. Охарактеризуйте методичні основи і системність організації науково-дослідної роботи студентів.
20. Поясніть суть форм, видів і методів науково-дослідної роботи студентів.
21. Обґрунтуйте і організації науково-дослідної роботи студентів.
22. Розкажіть про умови організації науково-дослідної роботи студентів.
23. Оформлення результатів науково-педагогічних досліджень.
24. Організація і підготовка магістерської роботи до захисту.
25. Як здійснюється керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи студентів
26. Розкажіть про значення аналізу та оцінювання навчальних досягнень студентів.
27. У чому суть функцій оцінювання навчальних досягнень студентів.

28. Поясніть принципи, види та методи оцінювання навчальних досягнень студентів.
29. Охарактеризуйте методика проведення контрольних дій у вищій школі.
30. Розкажіть про модульно-рейтингову і кредитно-модульну технологію навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів
31. Поясніть суть концептуальних напрямів розвитку вищої освіти в Україні
32. Охарактеризуйте концепцію підготовки кадрів у системі вищої освіти
33. Прокоментуйте зміст основних положень Болонського процесу як засобу інтеграції та демократизації вищої освіти
34. У чому специфіка адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу
35. Охарактеризуйте сучасний стан стандартизації та системи стандартів вищої освіти в Україні
36. У чому суть стандартизації як механізму підвищення якості навчання
37. Розкажіть про зміст і завдання стандартизації вищої освіти
38. Обґрунтуйте професійні стандарти в системі вищої освіти
39. Обґрунтуйте систему вищої освіти в США.
40. Розкажіть про систему вищої освіти у Великобританії.
41. Обґрунтуйте систему вищої освіти у Франції.
42. Охарактеризуйте систему вищої освіти у Німеччині.
43. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Японії.
44. Обґрунтуйте систему вищої педагогічної освіти в Південній Кореї.
45. Розкажіть про систему вищої педагогічної освіти в Китаї
46. Поясніть предмет педагогіки вищої школи.
47. У чому полягають основні функції та завдання педагогіки вищої школи?
48. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки вищої школи.
49. Обґрунтуйте вищу школу як педагогічну систему.
50. Розкажіть про предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
51. Поясніть сутність і методологічні засади навчання.
52. Охарактеризуйте рушійні сили та логіку навчального процесу.
53. Обґрунтуйте структуру процесу оволодіння знаннями, вміннями та навичками
54. Розкажіть про розвиток і становлення організаційних форм навчання.
55. Поясніть типологію і характеристику методів навчання.
56. У чому суть дидактичних вимог до вибору методів навчання
57. Розкажіть про методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності
58. Поясніть суть методів навчання за логікою передачі інформації
59. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю
60. Обґрунтуйте шляхи оновлення системи вищої освіти в Україні.

**ЗРАЗОК «НУЛЬОВОГО» ВАРІАНТУ
ЗАЛКОВОГО БІЛЕТУ**

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № 0

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Рівень вищої освіти – магістр

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 Історія та археологія

Навчальна дисципліна

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. У чому суть методів навчання за ступенем керування навчальною діяльністю (максимум 10 балів).
2. Розкажіть про дидактичні основи семінарських, практичних та інших форм занять (максимум 10 балів).
3. Охарактеризуйте методику проведення контрольних дій у вищій школі (максимум 10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки.

Протокол № ___ від «___» 20__ року.

Завідувач кафедри

Екзаменатор

О. А. Кузнецова

Р. В. Чубук

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

а. Основна:

1. Белова, О. К. Педагогіка вищої школи : конспект лекцій для студ. денної та заоч. форм навч. інж. - пед. спец. / О. К. Белова, І. С. Посохова ; Укр. інж.-пед. акад., Каф. педагогіки та методики професійного навчання. - Х. : [б. в.], 2014. - 175 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 174-175.
2. Белова, О. К. Педагогіка і психологія у вищій школі : конспект лекцій для студ. денної та заоч. форм навч. спец. 8.05160202 Конструювання та технології швейного виробництва / О. К. Белова, Л. В. Штефан ; Укр. інж.-пед. акад., Каф. педагогіки та методики професійного навчання. - Х. : [б. в.], 2013. - 103 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 9-10.
3. Брюханова, Н. О. Дидактичні основи професійної освіти [Текст] : метод. вказ. по орг. та плануван. самот. роботи для інж.-пед. спец. / Н. О. Брюханова, В. В. Кулешова, С. В. Литвин ; Укр. інж.-пед. акад. - Х. : [б. в.], 2010. - 48 с. - Авт. вказ. на звороті тит. л.
4. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). – Х.: Скорпіон., 2000. – 120 с.
5. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 395 с.
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2004. – 32 с.
7. Іван Зайченко, Валентина Теслюк, Андрій Каленський. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Підручник. 2018. 484 ст.
8. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.
9. Кузьмінський, А. І. Педагогіка вищої школи [Текст] : навч. посібник / А. І. Кузьмінський. - 2-ге вид., стереотип. - К. : Знання, 2011. - 488 с. : рис., табл. - (Вища освіта XXI століття). - Бібліогр. в кінці розд.
10. Лунячек, В. Е. Основи педагогіки вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. Е. Лунячек ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Х. : [ХНУ], 2014. - 252 с. : табл., рис. - Бібліогр.: с. 236-245 (150 назв).
11. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За ред. Академіка АПН України О.Г. Мороза. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 337 с.
12. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І. А. Зязюна. – К.: Вид. „Віпол”, 2000. – 636 с.
13. Освітні технології. – К.: А.С.К., 2001. – 255 с.
14. Освітні технології: навчально-методичний посібник / За ред. О. М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
15. Падажа О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. – К.: Освіта, 2000. – 368 с.
16. Педагогіка вищої школи. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
17. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / За ред. З. Н. Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 400 с.
18. Педагогічні технології у неперервній освіті: Монографія (Сисоева С. О., Алексюк М. А., Воловик П. М., Кульчицька О. І. та ін.) за ред. С. О. Сисоевої – К.: Віпол, 2001. – 502 с.
19. Педагогічні технології: теорія та практика. – Полтава, 2004.
20. Перспективні основні технології: навчально-методичний посібник (за ред. Г. С. Сизоненко) – К. : Гопак, 2000. – 560 с.
21. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. – К.: Слово, 2004.

22. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: Вища шк., 2005. – 240 с.
23. Тарасевич Н. М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях. – Полтава, 2005.
24. Тєслєук В. М., Лузан П.Г., Шовкун Л.М. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. – К. :ДАККіМ, 2010. – 244 с
25. Фицула М. М. Педагогіка. – К.: Академія, 2000.
26. Фицула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. 2010. - 456 ст.

б. Додаткова:

1. Буркова Л. Технології в освіті // Рідна школа. – лютий 2001. – с. 18-19.
2. Вітвицька С.С. Студент як об'єкт педагогічної діяльності // Вісник Житомирського педуніверситету – Житомир, 2000 – Вип. 6 – с. 186-189.
3. Євдокімов О.В. Нові педагогічні технології організації навчання студентів: Дис. канд.. пед. наук: 13.00.01. – Харків, 2007 – 181с.
4. Закон про вищу освіту //Освіта. – 20-27 лютого 2002р.
5. Закон України “Про освіту” // Освіта. – 1996.
6. Ігнатюк, О. А. Дидактичні особливості формування готовності до науково-педагогічної діяльності магістрантів спеціальності "Педагогіка вищої школи" [Текст] / О. А. Ігнатюк // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - 2014. - № 2. - С. 45-51. - Бібліогр. в кінці ст. 7 назв.
7. Коломінський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті. – К.: МАУП, 2000.
8. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті К: „Шкільний світ”, 2001.
9. Найдиш, Л. А. Универсальная технология обучения как средство решения проблем педагогики технического вуза [Текст] / Л. А. Найдиш, С. А. Болдырев, Т. В. Голубинская // Alma mater (Вестн. высш. шк.). - 2015. - № 1. - С. 71-57.
10. Сисоєва С. Освітні технології: методологічний аспект // Професійна освіта: педагогіка і технологія – Київ – Ченстохова, 2000. – С. 351-365.
11. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.: НПУ, 2000. – 210 с.
12. Указ Президента України „Про додаткові заходи щодо забезпечення розвитку освіти в Україні” // Освіта. 2001. №75-58.